§ 234
Motion 2019:19 av Jens Sjöström m.fl. (S) om uppdragsutbildning för synpedagoger

RS 2019-0627

Ärendebeskrivning

Jens Sjöström m.fl. (S) har inkommit med en motion till regionfullmäktige med förslag om att uppdra åt hälso- och sjukvårdsnämnden att utreda förutsättningarna för att i samverkan med lämplig utbildningsaktör skapa en uppdragsutbildning för synpedagoger. Motionären föreslår även att en sådan utbildning i första hand ska dimensioneras för att täcka Region Stockholms eget behov av synpedagoger men andra aktörer ska också kunna erbjudas platser.

Beslutsunderlag

Regiondirektörens tjänsteutlåtande
Motion 2019:19
Hälso- och sjukvårdsnämndens protokollsutdrag den 22 oktober 2019
Hälso- och sjukvårdsförvaltningens tjänsteutlåtande den 4 oktober 2019

Yrkanden

Ordföranden Irene Svenonius (M) yrkar bifall till regionrådsberedningens förslag i skrivelse den 4 december (bilaga).
Aida Hadzialic (S) yrkar bifall till motionen.

Proposition

Ordföranden frågar på vart och ett av yrkandena och finner att regionstyrelsen beslutar i enlighet med regionrådsberedningens förslag till beslut.

Beslut

Regionstyrelsen föreslår att regionfullmäktige beslutar följande.

Motion 2019:19 av Jens Sjöström m.fl. (S) om uppdragsutbildning för synpedagoger avslås i enlighet med regionrådsberedningens motivering.

V-ledamöterna deltar ej i beslutet.

Reservation

S-ledamöterna reserverar sig till förmån för eget yrkande om bifall till motionen.

Expedieras till
Hälso- och sjukvårdsnämnden
Regionledningskontoret Personal och utbildning
Akten

Regionrådsberedningen

SKRIVELSE
2019-12-04

RS 2019-0627

Regionstyrelsen

Motion 2019:19 av Jens Sjöström m.fl. (S) om uppdragsutbildning för synpedagoger

Föredragande regionråd: Ella Bohlin

Ärendebeskrivning

Jens Sjöström m.fl. (S) har inkommit med en motion till regionfullmäktige med förslag om att uppdra åt hälso- och sjukvårdsnämnden att utreda förutsättningarna för att i samverkan med lämplig utbildningsaktör skapa en uppdragsutbildning för synpedagoger. Motionären föreslår även att en sådan utbildning i första hand ska dimensioneras för att täcka Region Stockholms eget behov av synpedagoger men andra aktörer ska också kunna erbjudas platser.

Förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår regionstyrelsen föreslå att regionfullmäktige beslutar följande.

Motion 2019:19 av Jens Sjöström m.fl. (S) om uppdragsutbildning för synpedagoger avslås med hänvisning till vad som sägs i regionrådsberedningens motivering.

Regionrådsberedningens motivering

Jens Sjöström m.fl. (S) har inkommit med en motion till regionfullmäktige med förslag om att uppdra åt hälso- och sjukvårdsnämnden att utreda förutsättningarna för att i samverkan med lämplig utbildningsaktör skapa en uppdragsutbildning för synpedagoger. Vidare föreslås att en sådan utbildning i första hand ska dimensioneras för att täcka Region Stockholms eget behov av synpedagoger men att andra aktörer också ska kunna erbjudas platser.

Synpedagoger arbetar med habiliterings- och rehabiliteringsinsatser som bland annat innebär att lära ut strategier, förskriva hjälpmedel och träna in hjälpmedel i patientens omgivande miljö; skola och i hemmet. Utbildning till synpedagog finns inte inom högskolans utbildningsutbud. På Stockholms universitet finns enbart en utbildning till speciallärare med inriktning synskada. De delkurser inom utbildningen som är riktade mot

synskada är emellertid möjliga att söka som fristående kurser för andra professioner än lärare, exempelvis arbetsterapeuter.

Stockholms Syncentral är en länsövergripande specialistverksamhet för personer med synnedsättningar och blindhet. Syncentralens uppdrag är att ge personer med synnedsättning goda förutsättningar att klara sitt dagliga liv, ökad livskvalitet, självständighet samt ett aktivt deltagande i samhällslivet. Eftersom det inte finns någon aktiv utbildning till synpedagog i Sverige i dagsläget, har Stockholms syncentral skapat en internutbildning för sina nyanställda synpedagoger med kurser inom bland annat Optik, Orientering & förflyttning samt IT-teknik. I framtagandet av utbildningsprogrammet har Syncentralen hämtat inspiration från Västra Götalandsregionens internutbildningsprogram för synpedagoger.

I rekryteringsannonser framgår att olika professioner kan söka tjänst som synpedagog. Kvalifikationskrav som nämns i rekryteringssammanhang är bland annat utbildad synpedagog, specialpedagog, arbetsterapeut, ögonsjuksköterska eller optiker. Stockholms syncentral samverkar med andra synverksamheter i landet där olika initiativ tas för att skapa utbildningsplatser och kurser inom synområdet; uppdragsutbildning vid Örebro universitet, fristående kurser vid masterutbildningen i synpedagogik och synrehabilitering i Norge som samarbetar med Göteborgs universitet.

Regionledningskontoret konstaterar att det i länet finns mellan 25 och 35 tjänster med uppdrag som synpedagog. Fyra av dessa finns inom Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO). Inom SLSO benämns befattningen specialpedagog. Vid Stockholms syncentral finns enligt uppgift 20 till 30 verksamma synpedagoger. Till följd av bland annat pensionsavgångar bedöms sju nya synpedagoger behövas de närmaste två åren för att upprätthålla den nivå som finns idag.

Det finns ett behov av att säkra kompetensförsörjningen av rehabiliteringspersonal med synkompetens. Regionledningskontoret bedömer emellertid att frågan om att inrätta en uppdragsutbildning för synpedagoger är av nationellt intresse och därför bör hanteras på nationell nivå. Eftersom staten handhar den högre utbildningen vid universitet/högskolor och yrkeshögskolan bör motionären rikta behovet av en utbildning till synpedagog till ansvarigt departement.

Högskoleutbildning ska endast i undantagsfall upphandlas som uppdragsutbildning. Därutöver anordnar Stockholms syncentral internutbildningar och samverkar med andra synverksamheter i landet.

Beslutsunderlag
Regiondirektörens tjänsteutlåtande

Motion 2019:19
Hälso- och sjukvårdsnämndens protokollsutdrag den 22 oktober 2019
Hälso- och sjukvårdsförvaltningens tjänsteutlåtande den 4 oktober 2019

Irene Svenonius Ella Bohlin

Region Stockholm

6

Motion 2019:19 av Jens Sjöström m.fl. (S) om uppdragsutbildning för synpedagoger

RS 2019-0627

Regionstyrelsen
Regionledningskontoret
Strategisk kompetensförsörjning
Susanne Kalén

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2019-11-25

RS 2019-0627

Regionstyrelsen

Motion 2019:19 av Jens Sjöström m.fl. (S) om uppdragsutbildning för synpedagoger

Ärendebeskrivning

Jens Sjöström m.fl. (S) har inkommit med en motion till regionfullmäktige med förslag om att uppdra åt hälso- och sjukvårdsnämnden att utreda förutsättningarna för att i samverkan med lämplig utbildningsaktör skapa en uppdragsutbildning för synpedagoger. Motionären föreslår även att en sådan utbildning i första hand ska dimensioneras för att täcka Region Stockholms eget behov av synpedagoger men andra aktörer ska också kunna erbjudas platser.

Beslutsunderlag

Regiondirektörens tjänsteutlåtande
Motion 2019:19
Hälso- och sjukvårdsnämndens protokollsutdrag den 22 oktober 2019
Hälso- och sjukvårdsförvaltningens tjänsteutlåtande den 4 oktober 2019

Förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår regionstyrelsen föreslå att regionfullmäktige beslutar följande.

> Motion 2019:19 av Jens Sjöström m.fl. (S) om uppdragsutbildning för synpedagoger avslås med hänvisning till vad som sägs i regiondirektörens tjänsteutlåtande.

Regionledningskontorets förslag och motivering

Sammanfattning

Jens Sjöström m.fl. (S) har inkommit med en motion till regionfullmäktige med förslag om att uppdra åt hälso- och sjukvårdsnämnden att utreda förutsättningarna för att i samverkan med lämplig utbildningsaktör skapa en uppdragsutbildning för synpedagoger. Vidare föreslås att en sådan

utbildning i första hand ska dimensioneras för att täcka Region Stockholms eget behov av synpedagoger men andra aktörer ska också kunna erbjudas platser.

Regionledningskontoret bedömer att frågan är av nationellt intresse och därför bör hanteras på nationell nivå. Då Region Stockholms behov uppskattas till cirka sju nya synpedagoger inom de närmaste åren och det finns kurser med inriktning mot synskada inom högskolans reguljära utbildningsutbud föreslår regionledningskontoret att motionen avslås.

Bakgrund
Jens Sjöström m.fl. (S) har inkommit med en motion till regionfullmäktige om uppdragsutbildning för synpedagoger. I motionen föreslår motionärerna regionfullmäktige att besluta att uppdra åt hälso- och sjukvårdsnämnden att utreda förutsättningarna för att, i samverkan med lämplig utbildningsaktör, skapa en uppdragsutbildning för synpedagoger. Vidare föreslås att utbildningen ska dimensioneras för att i första hand täcka Region Stockholms eget behov av synpedagoger men också för att kunna erbjuda andra aktörer platser.

Motionärerna föreslår även att regionfullmäktige ska besluta att uppdra åt hälso- och sjukvårdsnämnden att i samband med detta utreda hur behovet av fortbildning för synpedagoger kan tillgodoses.

Motionen har remitterats till hälso- och sjukvårdsnämnden.

Överväganden
Regionledningskontoret konstaterar att det i länet finns mellan 25 och 35 tjänster med uppdrag som synpedagog. Fyra av dessa finns inom Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO). Inom SLSO benämns befattningen specialpedagog. Region Stockholm har även vårdavtal med privat vårdgivare gällande verksamhet vid Stockholms syncentral. Vid syncentralen finns enligt uppgift 20 till 30 verksamma synpedagoger. Inom de närmaste två åren beräknas cirka fem synpedagoger vid Stockholms syncentral gå i pension. SLSO uppger att de i dagsläget har behov av två synpedagoger. Region Stockholms behov är således ungefär sju nya synpedagoger inom den kommande tvåårsperioden för att upprätthålla den nivå som finns idag.

För att upprätthålla kompetens inom området har Stockholms syncentral anordnat internutbildningar och samverkar med andra synverksamheter i landet där olika initiativ tas för att skapa kurser inom synområdet.

I rekryteringsannonser framgår att olika professioner kan söka tjänst som synpedagog. Kvalifikationskrav som nämns i rekryteringssammanhang är bl.a. utbildad synpedagog, specialpedagog, arbetsterapeut, ögonsjuksköterska eller optiker.

Utbildning till synpedagog finns inte inom högskolans utbildningsutbud. Tidigare har en synpedagogutbildning funnits som en påbyggnadsutbildning efter lärarexamen och omfattade 90 högskolepoäng på avancerad nivå. På Stockholms universitet finns idag en utbildning till speciallärare med inriktning synskada. Utbildningen är en påbyggnadsutbildning efter lärarexamen omfattande 90 högskolepoäng på avancerad nivå. Speciallärarutbildning med specialisering mot synskada ges nästa gång höstterminen 2020. Antalet utbildningsplatser är ca 15 med intag en gång per år. De delkurser inom utbildningen som är riktade mot synskada är också möjliga att söka som fristående kurser för andra professioner än lärare, såsom t.ex arbetsterapeuter.

Regionledningskontoret konstaterar att det råder en viss brist på synpedagoger inom Region Stockholm och att det även finns en nationell brist. Det finns således ett behov av att säkra kompetensförsörjningen av rehabiliteringspersonal med synkompetens. Idag sker detta genom att Region Stockholms vårdgivare samverkar med andra synverksamheter i landet där olika initiativ tas för att skapa utbildningar. Utbildningsfrågan är av nationellt intresse och bör därför hanteras på nationell nivå. Högskoleutbildning ska endast i undantagsfall upphandlas som uppdragsutbildning.

Då Region Stockholm endast har behov av ett fåtal nya synpedagoger inom de närmaste åren, frågan om utbildningsbehov på högskolenivå är nationell samt att fristående kurser med inriktning mot synskada idag finns inom högskolans reguljära utbildningsutbud föreslår regionledningskontoret att motionen avslås.

Ekonomiska konsekvenser

Om beslut skulle fattas om att upphandla uppdragsutbildning på högskolenivå till synpedagog och fördjupningskurser inom området för befintliga synpedagoger skulle Region Stockholm ta på sig kostnader för utbildning som är ett statligt ansvar.

Carina Lundberg Uudelepp
Regiondirektör

Ulrika Sundquist
HR-direktör

Beslutsexpediering:
Akt
Hälso- och sjukvårdsnämnden
Regionledningskontoret Personal och utbildning

Godkänd av Carina Lundberg Uudelepp, 2019-11-25

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

Ankom
Region Stockholm
2019 -05- 07
Dnr RS2019-0627

MOTION

2019-05-07

2019:19

Motion av Jens Sjöström (S) om uppdragsutbildning för synpedagoger

I Sverige finns cirka 120 000 personer med en mer uttalad synnedsättning och minst 30 000 personer ser inget alls eller har mycket kraftigt nedsatt syn. Synen är ett viktigt sinne för att skaffa information och orientera sig i omgivningen. Den betyder mycket för att kunna kommunicera och delta i samhället. Därför är ett välutvecklat stöd för att kompensera för synförlusten väldigt viktigt. En god rehabilitering och habilitering ger ökad självständighet och bättre chanser att vara aktiv och delta i samhället.

En betydande utmaning för att möjliggöra en god synrehabilitering är bristen på kompetent personal däribland synpedagoger. Bristen på synpedagoger har funnits under en längre period och gäller både region och kommun. Arbetet som synpedagog innebär ofta hälsofrämjande arbete och rehabilitering av barn, vuxna och äldre med olika former av synnedsättning. Synpedagoger arbetar ofta i behandlingsteam för att kartlägga och utreda synskadades synfunktioner och tillsammans ta fram en handlingsplan. Åtgärderna kan vara att prova ut och lära sig använda olika synhjälpmedel och att klara sig i vardagen. Det kan också handla om olika datoranpassningar och arbetshjälpmedel. En viktig del i arbetet är även att informera, stödja och ge råd till individer och familjer.

Dessvärre råder brist på utbildningsplatser för synpedagoger i Sverige, inte minst i Stockholmsregionen. Nationellt finns en mindre masterutbildning i synpedagogik och synrehabilitering som ges i samverkan mellan Universitetet i Sørøst-Norge och Göteborgs universitet. Stockholm syncentral genomför ett internt utbildningsprogram för befintlig personal som en tillfällig lösning för att få verksamheten att fungera. Detta är inte en hållbar lösning för att regionen långsiktigt ska kunna erbjuda en bra synrehabilitering. Istället behövs en permanent uppdragsutbildning som riktar sig till centrala aktörer och verksamheter.

Vi socialdemokrater menar att regionen bör ta sitt ansvar som central aktör genom att initiera en uppdragsutbildning för synpedagoger. I dialog med flera aktörer vet vi att det finns en tydlig efterfrågan att köpa sådana utbildningsplatser.

Med anledning av ovanstående föreslår Socialdemokraterna regionfullmäktige besluta

att uppdra åt hälso- och sjukvårdsnämnden att utreda förutsättningarna att, i samverkan med lämplig utbildningsaktör, skapa en uppdragutbildning för synpedagoger.

att dimensionera utbildningen i första hand för att täcka Region Stockholms eget behov av synpedagoger men också erbjuda andra aktörer att köpa platser.

att att uppdra åt hälso- och sjukvårdsnämnden att i samband med detta utreda hur behovet av fortbildning för synpedagoger kan tillgodoses.

Stockholm den 7 ~~maj~~ 2019

Jens Sjöström (S)

Robert Johansson (S)

Talla Alkurdi (S)

Region Stockholm

Hälso- och sjukvårdsnämnden

PROTOKOLLSUTDRAG
2019-10-22

§ 228
Yttrande över motion 2019:19 av Jens Sjöström (S) med flera om uppdragsutbildning för synpedagoger

HSN 2019-1307

Ärendebeskrivning

Regionstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motionen om uppdragsutbildning för synpedagoger. I motionen föreslår Jens Sjöström (S) med flera att Region Stockholm bör initiera en uppdragsutbildning för synpedagoger.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Motion 2019:19 av Jens Sjöström (S) med flera

Yrkanden

1. Ordföranden Anna Starbrink (L) yrkar bifall till förvaltningens förslag.
2. Talla Alkurdi (S) yrkar bifall till motionen.

Propositionsordning

Ordföranden Anna Starbrink (L) ställer proposition på förslagen och finner att hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar enligt ordförandens yrkande.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande överlämnas som nämndens yttrande till regionstyrelsen.

Reservation

Talla Alkurdi (S) anmäler att S-ledamöterna reserverar sig mot beslutet.

Expedieras till

Regionstyrelsen

Region Stockholm

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Rehabilitering-Habilitering-Hjälpmedel
Cecilia Matzon

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2019-10-04

HSN 2019-1307

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Yttrande över motion 2019:19 av Jens Sjöström (S) med flera om uppdragsutbildning för synpedagoger

Ärendebeskrivning

Regionstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motionen om uppdragsutbildning för synpedagoger. I motionen föreslår Jens Sjöström (S) med flera att Region Stockholm bör initiera en uppdragsutbildning för synpedagoger.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Motion 2019:19 av Jens Sjöström (S) med flera

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i seniorvårdsberedningen.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande överlämnas som nämndens yttrande till regionstyrelsen.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund
I motionen föreslår Jens Sjöström (S) med flera att Region Stockholm bör initiera en uppdragsutbildning för synpedagoger.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har slutit avtal med Sodexo AB för perioden 1 mars 2017 till och med den 28 februari 2021 gällande verksamhet vid Syncentralen efter genomförd upphandling.

Syncentralens uppdrag är att ge personer med synnedsättning goda förutsättningar att klara sitt dagliga liv, ökad livskvalitet, självständighet samt ett aktivt deltagande i samhällslivet.

Vid Stockholms syncentral finns cirka 70 anställda varav 30 är verksamma som synpedagoger. Inom de närmaste två åren beräknas cirka fem synpedagoger vid Stockholms syncentral att gå i pension.

Synpedagoger arbetar med habiliterings- och rehabiliteringsinsatser som bland annat innebär att lära ut strategier, förskriva hjälpmedel och träna in hjälpmedel i patientens omgivande miljö; skola och i hemmet.

Då det inte finns någon utbildning till synpedagog i Sverige i dagsläget, har man vid Stockholms syncentral skapat en internutbildning för sina nyanställda synpedagoger. Man har tagit inspiration av Västra Götalandsregionens internutbildningsprogram för synpedagoger.

Stockholms syncentral Sodexo samverkar också med andra synverksamheter i landet där olika initiativ tas för att skapa utbildningsplatser/kurser inom synområdet; Härnösands folkhögskola, uppdragsutbildning vid Örebro universitet, fristående kurser vid masterutbildningen i synpedagogik och synrehabilitering i Norge som samarbetar med Göteborgs universitet.

En viktig kompetens för framtidens synpedagoger är inom området digital teknik. Stockholms syncentral försöker rekrytera arbetsterapeuter och specialpedagoger med kompetens och intresse inom detta område.

Överväganden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen kan bekräfta att det råder brist på synpedagoger, såväl nationellt som regionalt.

Det är svårt att villkora utbildningen, vilket i dagens konkurrenssituation innebär att det inte finns några garantier för att utbildade synpedagoger väljer att stanna inom Region Stockholm efter genomförd utbildning.

Sammanfattningsvis kan förvaltningen konstatera att det finns ett behov av att säkra kompetensförsörjningen av rehabiliteringspersonal med synkompetens, vilket sker genom att syncentralen samverkar med andra synverksamheter i landet där olika initiativ tas för att skapa utbildningsplatser/kurser inom synområdet. I nuläget har Syncentralen löst personalsituation med ett internt utbildningsprogram.

Utbildningsfrågan bör dock vara av nationellt intresse och behöver därmed hanteras på nationell nivå.

Det finns även ett behov av fördjupningskurser/fortbildning för redan befintliga synpedagoger.

Ekonomiska konsekvenser
Förslaget till beslut innebär inga ekonomiska konsekvenser. Förvaltningen kommer att fortsätta följa att Stockholm syncentral har personal med adekvat utbildning.

Konsekvenser för patientsäkerhet
Förslaget till beslut förväntas få oförändrade konsekvenser för patientsäkerheten.

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård
Förslaget till beslut förväntas få oförändrade konsekvenser för jämlik och jämställd vård.

Miljökonsekvenser
Förslaget till beslut förväntas få oförändrade konsekvenser för jämlik och jämställd vård.

Administrativa konsekvenser
Förslaget till beslut förväntas få oförändrade administrativa konsekvenser.

Björn Eriksson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Anna Ingmanson
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Regionstyrelsen

Godkänd av Björn Eriksson, 2019-10-04